

Nyugalom és hidegvér.

Bethlen István miniszterelnök jó hírt közölt a magyar közönséggel. Bejelentette, hogy a francia kormány hozzájárulásával rövid időn belül megkapjuk a kincstárjegykölcsönt, amely előreláthatólag nem öt millió, hanem hét millió lesz, úgy hogy a külföldről hat millió font érkezik. E kölcsön birtokában a pénzforgalmi korlátozások hamarosan le fognak épülni úgy hogy a gazdasági élet ismét visszatér a rendes menetébe. Hogy azonban mely időpontban következik be, az elsősorban a közönség magatartásától függ. A miniszterelnök e kijelentésének az az értelme, hogy a pénzforgalmi korlátozások teljes leépítéséhez és így a normális gazdasági forgalom teljes visszaállításához a nagyközönség megértő részvétele szükséges. Köztudomású, hogy a betéti és a devizazárlatot az tette szükségessé, hogy a közönség a külföldi hírek hatása alatt nyugtalanodni kezdett és félt volt, hogy a betéteket az indokoltnál nagyobb mértékben fogja a bankoktól és takarékpénztáraktól kiszedni, ami végeredményben kedvezőtlenül hatott volna vissza a pengő-értékre és ezen kívül az ország hitelét sulyos megrázkódtatásnak tette volna ki. Már pedig nincs a világon olyan ország, ahol a betétek hirtelen elvonása a hiteléletet és a gazdasági biztonságot meg ne zavarja. Egyetlen ország hitelszervezete sincs arra berendezve, hogy a takarékbetéteket és folyószámla követeléseket egyszerre és hirtelen visszavonják, mégpedig nagyobb mértékben, amint erre a gazdasági forgalomnak szüksége volna. A bankok és takarékpénztárak a gondaikra bizott idegen tőkéket

természetesen gyümölcsözőleg kihelyezi, mert hiszen csakis így tudnak a betétek után kamatot fizetni. Ezek az idegen tőkéek tehát forognak a gazdasági életben, amelytől ezeket a tőkéket hirtelen visszavonni a termelés és forgalom veszélyeztetése nélkül lehetetlen. Fontos gazdasági és nemzeti közérdek tehát, hogy a közönség a betétek és folyószámlakövetelések hirtelen tömeges visszavonásával ne zavarja a gazdasági élet menetét. Ez gyakorlatilag azt jelenti, hogy mindenki csak annyi betétet vegyen ki a pénzügyi tevénytől, amennyire feltétlenül szüksége van. Ha ezt a szabályt a közönség betartja úgy a betétforgalmi korlátozás feleslegessé válik. Ha ellenben a közönség akár ok nélküli ijedelemből, akár esztelen pénzhalmozás céljából a betéteket egyszerre kiszedi, úgy az állam a közönség saját érdekében, valamint a gazdasági élet megrendülésének elhárítása végett kénytelen a betétek kifizetését továbbra is korlátozni. Ekként értendő a miniszterelnöknek az a kijelentése, hogy a pénzforgalmi korlátozások teljes leépítése a közönség nyugalmatól és hidegvérétől függ. A betéteknek nyugtalanságra nálunk hála Istennek semmi okuk sincsen, mert amint ezt Bethlen István tanúsítja a magyar bankok szilárd helyzete mellett a betétek biztonsága kétségen felül áll. Ezt a biztonságot fokozza még a magyar államnak az az eltökélt szándéka, hogy a betétvagyon, vagyon dezs-mával, vagy válsággal sújtani nem fogja, amit a miniszterelnök már ismételve a leghatározottabban kijelentett. Semmi ok sincs tehát arra, hogy a közönség tömegeseb-

ben vonja vissza betéteit és folyószámlaköveteléseit a pénzügyi tevénytől. A külföldi kincstárjegykölcsön lehetővé fogja tenni, hogy a pénzforgalmi korlátozások már a közel jövőben lényegesen enyhíthetessenek. Ha ennek bekövetkezése után a nagyközönség higgadtan fog viselkedni és a betéteket csak az okvetlenül szükséges mértékben fogja igénybe venni, úgy hamarosan további enyhülés következhetik be és nem hosszú időn belül a betétkormányozást teljesen meg lehet majd szüntetni. Joggal

intézhette tehát Bethlen István miniszterelnök a nagyközönséghez azt az intelmet, hogy őrizze meg nyugalma és hidegvérét és ne üljön fel afféle rémhíreknek amelyeket önző okokból kóholnak és terjesztenek azok a lelkiismeretlen elemek, akik a nyugtalanságban maguknak önző hasznot iparkodnak kicsiholni és az üzérkedés különböző ismert fajtáit próbálják ismét praktizálni. Itt valóban áll a tétel, hogy segíts magadon és Isten megsegít.

A felhatalmazási törvény vitája.

Az ujonnan összeült képviselőház a megalakulás formái után a felmerült pénzügyi válság következtében rögtön jelentős feladatokhoz jutott. A kormány betérjesztette a felhatalmazási törvényt. Ennek vitája a keddi ülésen kezdődött meg a szocialista Györki Imre felszólalásával, melyet nyomon követett Friedrich István szenvedelmes hangon elmondott beszéde. A képviselőházi vita eddigi tényeiből azt a sajtóságos jelentőseget állapíthatjuk meg, hogy a keresztény ellenzék kormánybírálati tevékenységében teljesen ugyanolyan hurokat peng, mint a legszélsőbb radikális párt: a szociáldemokrácia. Majdnem úgy néz ki a dolog, mintha fegyvertársi viszonyban lenne a két merőben ellentétes frakció, annak a feladatnak elvégzésében, hogy bírálat örvé alatt a kormánynak kellemetlenkedjenek. Mert az valóban nem tekinthető komoly bírálatnak, hogy tárgyalagos érvek helyett sem egyik, sem másik párt nem akar letérni a személyeskedés mesgyéjéről. A szociáldemokrata párt taktikáját és magatartását még csak megértjük, mert hisz ez a párt diametriális ellentétben áll minden polgári irányzattal és minden küzdélme és fázadozása arra irányul, hogy a polgári társadalom mai berendezéseit és politikai ambícióit diszkreditálva előkészíteni igyekezzék az utját a minden polgári gondolatot a tradíciót könyörtelenül lebunkó forradalmi rendszernek a szocialista világalomnak.

Amennyire ismerjük és megértjük ezt a tendenciát, annyira idegenül és csodálkozva szemléljük a keresztény ellenzék érthetetlen magatartását. Nem bírnak józan ésszel sehogysm felfogni hogyan szegődhetik ez az irányzat a szocialisták munkatársává egy olyan rendszerrel szemben, amely világnézéssel sokkal közelebb van hozzánk, mint a szocialista radikálisizmus. Minden fontolgtás és vizsgálat után csak arra a következtetésre kell eljutnunk, hogy a személyes gyűlölködés vezet a keresztény ellenzék a kormány ellen, mert azt a naivságot csak nem tudjuk feltenni róla, hogy komoly és állandó fegyvertársul segítse azt a szocialista sereget, amelynek radikálisizmusa és nemzetközisége adta meg tulajdonképpen a lökést a keresztény szellem előtérbenyomulására és arra, hogy ennek a gondolatnak és irányzatnak propagálására és gyakorlati keresztültvitelére politikai pártok alakuljanak. A multak után nem hihetjük a keresztény ellenzék olyan könnyen hívőnek, amely ne lássa és ne tudja azt, hogy a szocialista párt céljainak elérésére bármily párttal, vagy irányzattal hajlandó szövetségetni arra, hogy kikapartassa a gesztenyét a saját törekvései számára.

A politikai bírálat elemi kötelessége minden parlamenti ellenzéknek. Megértendő, ha a kormány javaslatáról mondott vélemények rendén mulasztásokat hallottunk volna szóvátenni és intézkedéseket követelni azoknak a céloknak

A salgótarjáni kultúra bizonyítványjegyei, fokmérői.

Azok az értesítők, amelyek a közeli napokban jelentek meg városunk számottevő, fontos és nagyjelentőségű művelődést terjesztő intézeteiről. Ezek a salgótarjáni Chorin Ferenc Reálgyimnázium, a salgótarjáni Állami Polgári Fiu- és Leányiskola, a Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű Részvénytársaság helyi nép és iparostanonc iskolájának ezidei 1930-1931. évről kiadott tájékoztatói, illetve értesítői.

Büszkéek vagyunk ezekre a könyvekre, iskolai munkát feltáró művekre, mert ezeken keresztül mérleghetők fiatal városunk kulturéletének képéből, egy óriási része, hatalmas hányada.

Ezek az értesítők tulajdonképpen városunk szellemi életének krónikái, történelmi könyvei, szép emlékei.

Valamennyi gondos munka nagyszerű statisztikai tükörkép.

I. A reálgyimnázium fiatal multjában 8 éves életében úgy hisszük, hogy már ez az ötödik értesítő könyv, melynek első lapjai mindenkor nagyszerű irodalmi, történelmi s helyi historiai értékes tanulmányokkal gazdagították az érdeklődőket.

Dr. Szabó Lajos reálgyimnáziumi igazgató-tanárnak gondos, tartalmas, változatos, áttekinthető összeállításában jelentek meg ezek a Salgótarjánra néző önértékelő, büszkeséget jelentő művek.

Az idej értesítőben Dr. Zemlénnyel

Imre bányaorvos, reálgyimnáziumi egészségügyi tanár és iskolaorvosnak, a kiváló egészségügyi irónak a fővárosban megjelenő ifjúsági testneveléssel, levente és cserkészgyűlésekkel foglalkozó folyóiratokba, a tudományos orvosi szaklapokba dolgozó népszerű orvosnak a középiskolák számára készült „Egészségtan” c. könyvéből van mutatványképen közölve egy roppant értékes fejezet „A tuberkulózis elleni küzdelem és az iskola” címen. Szinte szeretnők, ha valamennyi pedagógusnak a birtokába juthatna legalább ez a rész, amely a legnagyobb, magyart pusztító rém ellen, a tudóvész ellen nyújt rendkívül helyes tanácsokat.

Majd megismerjük az iskola történetét, melyből kiragadjuk a következő gondolatot: „Az a meleg szeretet, amely annyi oldalról sugárzik felénk, biztató remény a jövőre is.”

Hiszük ezt, mert reálgyimnáziumunk vonzó ereje, kiváló tanári kara révén egyre erősebb.

Tizenhárom professzora van, akiknek társadalmi és irodalmi munkássága széleskörű. A tanulók a rendes iskolai tanításokon kívül: Petőfi Sándor Önképzőkörben, Olvasókörben, Sportkörben, Vasvári Pál cserkészcsapatban, Gyorsírókörben mélyítették ismereteiket. Kilenc ünnepélyt tartottak, öt kiránduláson voltak. Erkölcsegyelmi, tanulmányi s egészségügyi tekintetben az eredmény szintén nemhogy jó, de a jónál is jobb, teljes mértékben kielégítő és megnyugtató.

Innen magyarázható meg az intézet iránti nagy érdeklődése a társadalomnak,

mely jótékonykodásával segítségére siet a tanári karnak. Ezt látjuk a jutalmak és ösztöndíjak nagy halmazából.

Volt beirott növendék 205, ebből vizsgálatot tett 196, kimaradt 5, Vizsgálatot nem tett 4, salgótarjáni volt 115, Nógrádba való 67 s a többi más megyéből. Jelesrendű volt 19. Jórendű 64. Elégésérendű 77. Buktak összesen 36, ezek közül javított tehet 28.

Kulturánk eme új hajtásának kívánunk egyre izmosodó, bővülő nagybodó tereget.

II. Második intézete városunknak a polgári iskola fiu- és leánytagozata, mely a reálgyimnáziummal parallel neveli, oktatja, tanítja városunk ifjúságát. S míg a reálgyimnázium 8 éve vezeti falaink között a magasabb népoktatást, addig a polgári már 28 évre tekinthet vissza e téren s Salgótarján polgárainak emelkedtebb gondolkodásában, finomultabb érzelmeiben, eszméiben szintén hathatós tényezője volt a multban s lesz a jövőben is városunk konglomerálódott paliglott társadalmának.

A háboru után szintén úgy véljük 5 értesítője jelent meg, amelyek közül a jelenlegi igazgató tanárnak Dörner Géának szakavatott összeállításában és szerkesztésében ez a második az idej.

Szinte bámulatba ejtik az embert az iskola statisztikai adatai.

A gyönyörű, impozáns iskolába, melynek méreteit, nagyságát szinte gigan-tikusnak vélné az ember, tekintettel a reálgyimnáziummal kapcsolatos össze-

sonltásokkal összefüggőleg — úgy látjuk, hogy a polgári fiu és leányiskola, még a jelenlegi modern palotájában is csaknem szüknek bizonyulhatna a hihetetlen magas létszám mellett, mert a beiratkozott tanulók létszáma a fiu és leányiskolában 564 volt, mely az előző évhez hasonlítva 57-es emelkedést mutat. Ezek a számok tanuskodnak a salgótarjáni polgári iskola óriási szükségességéről. Ehhez véve még a magántanulók 25 létszámát, elképzelhetjük mily sisyphusi munkát végez a polgári iskola lelkes tanári kara, mely tizennégy fáradhatatlan, hivatásának magaslatán álló tisztikarból áll. Öt hitoktatóval illetőleg vallástanárral.

Tanultak gyorsrást, zenét, (hegedűt) a növendékek s volt nemzetnyelvi külön tanfolyamuk is.

Igen szép az a gondosság, figyelem, körültekintés amellyel a tanári kar az i juság iránt viseltetik amikor a szülőföldi, lakóhelyi és honi ismeretével kapcsolatosan szemléltetve oktat kirándulásokkal a tanterem falaitól távol s hódol annak az elvnek is, hogy utazgasunk hazánk földjén ismerjük meg országunkat.

A polgári iskolának növendékei számtalan helyi kiránduláson kívül résztvettek 3 nagyobb szabású excursióban. Megtekintették a Mátra hegység elragadó vidékének egyik leglátogatottabb pontját a Galyatetőt, a Kékest stb...

Majd Győr, Pannonhalma, Esztergom tájait, történelmi emlékeit is tanulmányozták.

Városrendezési munkák az 1930—31. évben.

I. A Pécskő-patak szabályozása.

Városunk rendezésének talán leg-
régibb problémája a Pécskő-patak sza-
bályozása és Pécskő-utca rendezése. A
szabályozatlan patakmeder omladozó,
szakgatott partjaival, a nyári évszakban
poshadó, bűzös töcsáival nyitott seb volt
szépen fejlődő városunk arcúlatán, a
Pécskő-utca rendezetlensége, főképp a felső
szakaszának nehéz megközelíthetősége
pedig a város ezen legszebb fekvésű ré-
szének a fejlődését gátolta.

A rendezés problémája már évti-
zedekkel ezelőtt a falusi jellegét levet-
közö nagyközség polgárságát is mindin-
kébb foglalkoztatta. A rendezéssel kap-
csolatos első elhatározó lépés közvetlen-
ül a világháború előtti években történt,
amikor a beszercebányai kulturmér-
nöki hivatal a nagyközség agilis bírójá-
nak, Tóth Gyulának kezdeményezésére
elkészítette a patak szabályozási terveit,
amely tervek szerint a patak vize 450
m. széles, 170 m. magas négyszög ke-
resztmetszetű zárt vasbetonsatornában
nyert volna levezetést. A fölös óvatossá-
gával, túlnagy méretekkel tervezett 500
m. hosszú csatorna tetemes 110.000 Ko-
ronát kitevő létesítési költségei egyrészt,
másrészt a bekövetkezett világháborús
tervek megvalósulását megakadályozták.

A következő szabályozási terveket
már a városi éra alatt, a már előbb ki-
dolgozott városszabályozási tervek figye-
lembevételével készítette el a városi
mérnöki hivatal. Ezen megoldás a patak-
meder szabályozását a városszabályozási
terv szerint a vasutól a belsőség hatá-
ráig részben 20, részben 16 méter szé-
lességben kiépítendő, a Pécskő-utca kö-
zépső részén a Tarján-patak szabályozá-
sához hasonlóan kétoldali támfallal és
fenékburkolással bíró 4 m. széles és 250

m. magas szelvénnel tervezetlet megépi-
teni és pedig a vasut és a Fő-utca kö-
zötti szakaszon befűdött, azon felül pe-
dig nyitott mederrel. Ezzel kapcsolatban
a Vasut és a Fő-utca közötti szakaszon
10 m. széles kocsit, 3—3 m. széles
járda és 2—2 m. széles földsv, a Fő-
utca és Katholikus Kör között a nyitott
mederhez kétoldalt csatlakozó 5—5 m.
széles kocsit, 2—2 m. széles járda és
1—1 m. széles földsv, míg ezen felül
5—5 m. kocsit és 1—1 m. széles járda
létesítése tervezetlet.

A Fő-utca és a Katholikus Kör kö-
zötti cca 150 m. hosszú szakasz megépi-
tése az előbbi tervek szerint az 1931. év
építési programjába fel is vételt és
erre a célra a kapcsolatos kisajátítások-
kal együtt 100.000 P összeg költségve-
lésileg biztosított. A szabályozás utjá-
ban álló épületek, illetőleg ingatlanok
közül a kisajátítási eljárás mellőzésével
a város egyezség útján az izraelita fűdőt
24.000 P-vel, a Miklós-féle házat pedig
4.000 P vételár és a Menház-utcában
ingyen átengedett építési telek ellenében
megvette. Ezenkívül a Brix-féle ház meg-
vételére nézve is folyamatban voltak a
tárgyalások, azonban ennek megvételét
a Pécskő-patak szabályozására és a szom-
szédos utcák és terek kiképzésére a vá-
rosi mérnöki hivatal által kidolgozott
újabb tervek egyelőre feleslegessé tették.

Ezen újabb tervek kidolgozásánál
vezérlő elvül szolgált a mai nehéz gaz-
dasági szempontok szigorú igyelembeve-
tele, vagyis a patak szabályozásának
egyszerű, olcsó, de a műszaki és város-
rendezési követelményeknek minden te-
kintetben megelégedő kivitelezése.

(folyt. köv.)

**Vármegyénk testnevelési fel-
ügyelőjének kintüntetése.** Vitéz Ádám
Endre ezredes, Nógrád és Hont közigaz-
gatásilag egyelőre egyesített vármegyei
testnevelési népjóléti és népgondozói hi-
vatalainak felügyelőjét vezetőjét és írá-
nyítóját, a kettős megye területén kifejt-
t munkásságáért a „levente ifjuság nevel-
tetése, tanításának és oktatása körül ki-
fejtett tevékenységével szerzett érde-
meiért, a kormányzó „Signum Laudis“-
sal tüntette ki. E magas elismerésnek mi
is örvendünk, mert valóban vitéz Ádám
Endre ezredes munkásságával lett érde-
mes ez értékes és fényes kintüntetése.
Vármegyénkben a leventeügy magas, ni-
vós és rendkívül lelkesítő színezetű. Eb-
ben vitéz Ádám ezredes vármegyei test-
nevelési felügyelőnek hervadhatatlan ér-
demei vannak.

Dr. Bellák Gyula fogorvos házá-
ban két szobás, előszobás lakás konyhá-
val és mellékhelyiségekkel együtt kiadó.

Az egészségház építése. Az
Egységsház építési bizottsága a július
hó 3-án megtartott bizottsági ülésén az
Egységsház építési munkáit az alábbi
vállalkozóknak ítélte oda: az I—IV. föld,
kőműves, elhelyező és vasbetonmunkát
35.919.65 P, az V. szigetelő munkát
1515.74 P, a VI. ács munkát 4802.96 P,
a IX. mők munkát 4206.80 P. és XIII.
üveges munkát 891 P. összesen 47.336.15
P. ajánlati összeggel Mester és Kiss okl.
építész, építőmesterek budapesti vállalko-
zóknak, a VII. tetőfedő munkát 1624.45
P. ajánlati összeggel Ratzka és Czi ra
starjáni tetőfedőmestereknek, a VIII. bá-
dogos munkát 1715.11 P. ajánlati ösz-
szeggel Szántó Sándor starjáni bádigos-
mestereknek, a X—XI. asztalos és lakatos
munkát 10.253.30 + 2158 P. összesen
12.411.30 P. ajánlati összeggel Hochau-
ser Károly, Patay Lajos starjáni asztalos
és Molnár József starjáni lakatos meste-
reknek, a XII. mázólok munkát 3402.56
P. ajánlati összeggel Grosz Károly star-
jáni mázólok mestereknek, a XVI. burkoló
munkát 5406.90 P. ajánlati összeggel ifj.
Walla József cementárugyár r.t. bpesti
cégnek, a XVII. szobafestő munkát 671
P. ajánlati összeggel Bicskei Miksa star-
jáni szobafestő és mázólok mestereknek, a
XVIII. redőnymunkát 493 P. ajánlati ösz-
szeggel Korányi és Fröhlich bpesti cég-
nek, a XIX. kályhás és tűzhely munkát
1537.80 P. ajánlati összeggel Biheller Ja-
káb starjáni vaskereskedőnek és a XX.

táblák, feliratok munkáit 203.95 P. aján-
lati összeggel Ullmann Katalin starjáni
kereskedőnek. Miután az Egységsház
építési bizottságának az odaitelésre vo-
natkozó határozata felsőbb jóváhagyást
nyert, a polgármester felhívta a pálya-
nyertes vállalkozókat a szerződés meg-
kötésére és a munkálatok megkezdésére
s így előreláthatólag az oly régóta hu-
zódo Egységsház építése a jövő hét
folyamán megkezdődik.

**Egy fáradhatatlan lelkipász-
tor.** Lapunk hírvetében nem először
emlékszünk meg Mráz György sósar-
tyáni esperes plébános személyéről. Ez-
uttal is örömmel szögezzük le aényt,
hogy e kiváló pap, közszeretben álló
lelkiafia, faluja népének vezére és veze-
tője, hűveinek gazdasági körülményein
mindig megértő szívvvel segítő egyén, plé-
bániájának területén a sok évvel ezelőtt
létesített Hangya Szövetkezetnek a fiók-
ját is megteremtette filiális községében
Kishartyánban. A sósarthyáni Hangya
kishartyáni fiókja igen szép és csinos
épületben nyert elhelyezést. Modern be-
rendezésével az altrunista keresztény ke-
reskedelemnek s főképpen a falu népének
tett nagy szolgálatot. Mráz György sem-
miféle áldozattól nem riadt vissza, hogy
a Hangyát Kishartyánban is életre hívja
s a község népevel megkedveltesse. A
Hangya kishartyáni hajlékát pedig Keve
János sósarthyáni főjegyző építtette a
község italmelési engedélyéből befolyt
és megtakarított pénzből. Az új Han-
gya fióknak nagy forgalmat kívánunk s
a magyar falu e két apostolának öszin-
tén gratulálunk!

**Isten dicsőítése s a munka
hímnusa** az elnémult tárnák felett
című július hó 18-án megjelent cikkünk-
nek szerzője Vadkerti Béla lapunk bel-
munkatársa. Az albertaknai bánya ünne-
pélyes lezárásáról szóló fentebb említett
beszámolóknak közlése alkalmával neve té-
vedésből elmaradt.

**Megpeticionálják a szécsényi
kerület képviselőválasztását.** Báro
Orosdy Fülöp né lett a győztes Krudy
Ferenc nyugalmazott főispánnal, nógrád-
megyei birtokossal szemben a szécsényi
kerületben. A báróné keresztényszocialista
programmal lépett fel a kormány hivata-
los jelöltjével szemben. Krudy Ferenc a
játzmát elvesztette 52 szavazat hiányá-
ban. Amint hírlík, hogy a báróné óriási
pénzösszegeket áldozott fel megválasztá-

NE KISÉRLETEZZÉK!

EZÉRT ISMÉTELJÜK:

NE KISÉRLETEZZÉK!

SINGER VARRÓGÉPEK világhírűek!

Singer varrógép részvénytársaság

Salgótarjáni fiókja: Fő-ucca 23 sz. (Városházával szemben.)

A jó varrógép gyártása
precíziómunka!

Ezért nem tud minden gyár
varrógépet előállítani!

Singer varrógépek
azonban évtizedes tapasztalatok alapján,
kizárólagosan varrógépeket
gyártó üzemben készülnek!

ának sikere érdekében s ezen az alapon
megpeticionálják a választást s új válas-
tást fognak elrendelni. Miután Krudy
Ferenccel szemben a hangulat rendkívül
passzív s különösen a birtoka körüli
falvakban, a kormány új embert fog fel-
léptetni, kinek győzelmet biztosra veszik,
ha a választásról számúzik a kortes-
kedést és az anyagi eszközök egyenlőtlen
híntését és szórását a nép között.

SPORT.

Tréner az SBTC-nél. Mint érte-
sültünk az SBTC intézősége Seress Im-
rét, az MTK volt futóját és az NSC volt
futballistáját, trénernek szerződtette.
Örömmel üdvözljük a vezetőség áldo-
zatkészségét, amely bizonyára eredmé-
nyekben fog megnyilvánulni. — Az SBTC
csapatában eddig is megvolt a jó aka-
rat. Ezután meglesz az egység és a fe-
gyelem, ami biztos ut a bajnokság felé.

**Futballmérkőzés 11 ezüst ére-
mért.** Tóth Béla, a Salgótarjáni Sport
Egyesületének északi kerületi bajnokcsa-
patának kiváló trénera tiszteletére nagy
ünnepi futballmérkőzések kerülnek lebo-
nyolításra vasárnap délután fél 4 órai
kezdettel a SBTC sporttelepén. Először
a SSE ifjúsági csapata, mely megnyerte
a kerületi MILL. bajnokságot, mérkőzik
a SPAC és SBTC legjobb ifjúsági játé-
kosából összeállított csapattal. Ennek a
küzdelennek a győztese 11 ezüst érmet
kap. Utána fél 6 órakor a szezon egyik
legszebb küzdelmében gyönyörködhetnek
a futball hívei. Az északi kerületi baj-
nokságot nyert SSE ellen a PBÜSE-
SBTC-SAC legjobb játékosából összeál-
lított csapat fog kiállni, azért a 11 diszi-
tált ezüst érdemért, amit a győztes csapa-
nak jól megérdemelt jutalom gyanánt a
rendezők kitűzték. A kettős mérkőzés
keretében ünneplik Tóth Béla tréner,
akinek oroszlanrészre van abban, hogy a
SSE a kerületi bajnokságon kívül meg-
nyerte a Salgó serleget, valamint az if-
júsági MILL. bajnokságot. A győztes
csapatok részére az érdemet a mérkő-
zés után Grusz Ferenc szakosztály elnök
osztja ki.

Hírek Szécsény és vidékéről.

1. Umlauf Elek honvédszázados, járási
testnevelési vezető, a vármegyei testne-
velési felügyelősége hasonló minőségben
a sziráki járás testnevelési ügyeinek írá-
nyításával bizta meg s a szécsényi ke-
rületből a szirákiba helyezte át augusz-
tus 1-én kelt hatállyal A távozó száza-
dos pontos, fegyelmzett, képzett katona,
aki a leventeügy iránt mindig szeretettel
viseltetett s hiszük, hogy új működési
körletében mihamar hasznos szolgálatot
tehet Hazánk Ifjuságának a testnevelésé-
ben. 2. Ugyancsak Szucevics Sándor
szécsényi tb. főszolgabíró is Szirákra
helyezték át. A járás közigazgatási tiszti-
karában „a főszolgabírói hivatal” vezető
tisztségviselő között a legkiválóbb munka-
erők egyikének bizonyult Szucevics Sán-

dor, aki e nehéz és terhes bírói állásá-
ban is mindig megtalálta az utat a járás
népének a szívéhez.

Vidéki magántanulók eredmé-
nyesen vizgázhatnak a Walter magán-
tanfolyam után, mert az intézet lehetővé
teszi, hogy rendes elfoglaltságuk mellett
lakóhelyükön, levelezés útján sajátíthas-
sák el a szükséges ismereteket. Fordul-
jon felvilágosításért az országsszerte elő-
nyösen ismert Walter magántanfolyamhoz.
Budapest, Rákóczi-ut 51.

A HONSz. (Hadirokkantak Ország-
gos Nemzeti Szövetsége) helyi csoportja
tegnap este tartott választmányi ülésén
parentálta el néhai dr. Clementis Kálmán
tisztifőorvost, mint tiszteletbeli tagját és
hivatalos orvosát. Hervadhatatlan érde-
meit jegyzőkönyvben öröklítik meg. A
A temetésen az egyesület képviselőjében
résztvett Lapsánszky János elnök.

A nógrádi tanítók nemesszive.
Tanítószágnak nagy önmegadózattással
gyűjtött oly tőkét közel egy évtized óta,
amelynek hivatása és célja az lett volna,
hogy internátust építsen gyermekei kö-
zépiskolai neveltetésének előmozdítása
érdekében. Az internátust Balassagyar-
maton óhajtották felállítani. E célra a
megye székvérosa ingyen telket is ado-
mányozott ugyan, de a kikötött időre
oly nagy összeg nem folyt be, hogy az
építkezéseket meg lehetett volna kezdeni.
Időközben a mi városunk is középisko-
lát létesített s az egybegyűlt tőkének
óriási hányadát éppen Salgótarján és
környéke szállította be a közös alapba,
tehát kialakult oly vélemény is, hogy
Salgótarjánban épüljön fel a Tanítók
Háza, internátusa. Azonban a meg-
oszló vélemények, még inkább
az egybegyűlt pénzüsszeg elégtelensége
miatt, egyelőre csak a tőke gyarapítása
a célja a tanítószágnak. Az eddig ösz-
gyűlt pénznek a kamataiból azután az
eredeti célt kibővítették aképen, hogy a
kamatokból ösztöndíjakat osztanak szé-
jel a tanítószág főiskolás gyermekei kö-
zött. A tőkét az internátusra hangyaszor-
galommal hordják össze a tanítók és a
kamatokból pedig ösztöndíjakat fizetnek
ki. Így ugyan később épülhet fel az in-
ternátus, de a tanítószág nemes gondol-
kodására vall, hogy az eredeti terv mellé
újabbat is vett fel. Az ösztöndíjakat az
idén a következőképen osztották széjjel:
400—400 pengőt kaptak Kapos László
és Nádasdy László egyetemi hallgatók,
200—200 pengőt kaptak Gramantik
Endre és Varga Tibor egyetemi hallga-
tók, Dr. Visnovszky Rezső alapítvány
kamataiból 100 pengőt kapott Bundy
Márta tanítónőjelölt. A Nógrád-Honti
Kultúra tanügyi lap 50—50 pengős f.
évi segélyösszeget kaptak külön-külön
Hunyár Éva és Kovács Margit Éva taní-
tónőjelöltek, továbbá Schölk Gusztáv
reálgimn. tanuló. Vármegyénk tanítószága
tehát ez alkalommal 1450 pengőt osztott
ki a tanítószülők anyagi gondjainak az
enyhítésére.

Kilenc százalékra emelték a kamatlábat. További intézkedések a gazdasági válság elhárítására.

A külföldi pénzügyi események hatása alatt csak nemrég emelte föl a Magyar Nemzeti Bank a hivatalos kamatlábat. Azonban a németek és az osztrákok újabb kamatlábemelését hajtottak végre és ma már mind a két helyen 10 százalékos a kamatláb, sőt Berlinben arról tárgyalnak, hogy 12 százalékra, sőt esetleg még magasabbra is emelik a bankrát. Ezek a viszonyok arra késztették a Magyar Nemzeti Bankot, hogy a nálunk érvényben lévő 7 százalékos kamatlábat 9 százalékra emelje föl. Ez a ráta-emelés elsősorban a pengő védelmét szolgálja és csak átmeneti intézkedést jelent, mert mielőtt a német pénzügyi válság enyhülni fog, mi is számíthatunk a bankráta leszállítására. Az intézkedés másik célja az, hogy a Nemzeti Bankkal szemben támasztott nagy hiteligényeket bizonyos mértékben mérsékelje. A pengő értékének a biztosítására szolgálnak továbbá azok a takarékosági intézkedések, amelyeket a kormány az állami költségvetésben akar megvalósítani és amelyek lehetővé teszik, hogy az államháztartás egyensúlyát minden körülmények között biztosítsuk. Ezek az intézkedések tehát mindenki javára szolgálnak, hiszen mindenkinek egyformán érdeke, hogy a valutánk ne veszíthessen értékéből.

A nemzetközi pénzügyi megbeszélések, melyek legutóbb Londonban folytak, arra az eredményre vezettek, hogy a helyzet javulását várhatjuk, mert biztosra lehet venni, hogy a gazdag hitelező országok segíteni fognak az elszegényedett országokon. Ennek a végrehajtására azonban bizonyos idő kell és ezért szükség van arra, hogy az átmeneti idő alatt megvédjük a pénzügyi életet az idegességtől. Németországban is meghosszabbították az átmeneti intézkedések érvényességét és nálunk is július 30-án állapították meg azt a határnapot, ameddig a betétek kifizetésének korlátozása érvényben marad. Eddig az időpontig tehát a betéteknek az 5%-át fizetik ki, de olyan esetekben, amikor a gazdasági élet zavartalan menete megkívánja, ennél többet is kiutalnak. Így például nagyobb százalékot fizetnek ki akkor, ha az alkalmazottak fizetésére vagy a munkások bérére szükséges a pénz. A külföldre utazók 250 pengő idegen valutát válthatnak be akkor, ha a vasúti jegyüket felmutatják. A mezőgazdasági cikkek forgalmának élénkítésére a kormány úgy határozott, hogy az 5%-os korlátozástól tud adhatnak ki a bankok pénzt olyanok számára, akik igazolják, hogy gabona, vagy egyéb mezőgazdasági áru vásárlására van szükségük a kívánt összegre.

Itt említjük meg, hogy búzában és rozsban meglehetősen érzékeny árvesztés állott elő július hó vége felé. A 77-es tiszavidéki búzát egész július hó folyamán 145—1460 pengős áron jegyezték a budapesti tőzsdén. A dunántúli búzának 1390—1405 pengő volt az ára. Ezekben az árakban természetesen a Budapesti szükségesség fuvardíj is bele van számítva. Július 20-án vezették be az ideai termésük kenyérmagvaknak és egyéb cikkeknek árjegyzését a budapesti terménytőzsdére. Az új buza kezdetben mindig olcsóbb szokott lenni, mint az őbuza volt és az idén is alacsonyabb árjegyzéssel indult az új áru. Július 20-án a 77-es tiszavidéki búzában 1335—1455 pengő volt az ára, a dunántúli búzát 1255—1305 pengővel jegyezték. Ugyanakkor az új rozsok 1060—1075 pengő volt a jegyzése. Az új takarmányárpa 1625—1700 pengővel cserélt gazdát. A következő napokban azonban további lanyhulások következtek be olyan mértékben, ahogy azt a külföldi tőzsdék árfolyamai meg is indokolták. Így aztán július 24-én a 77-es tiszavidéki búzában már csak 1155—1305 pengő volt a jegyzése, a dunántúli búzáé 1015—1065, a rozs pedig 865-től 875 pengőre esett vissza. Az új termésű áruk közül csak a takarmányárpa tartotta meg árfolyamát, mert azt az utóbb említett napon 1675—1770 pengővel jegyezték. A kenyérmagvak áresése annál indokolatlanabbnak látszik, mert a világtermés gabonában egyáltalán nem volt mennyiségileg kielégítő. A római

nemzetközi mezőgazdasági intézet számítása szerint a világ 1931 évi gabona-termése valószínűleg nem lesz elegendő a szükségletek fedezésére és ezért ebben a gazdasági évben a piac nagy mértékben igénybe fogja venni a régi gabonából fennmaradt készleteket. Magyarországon is az a helyzet, hogy nem sok felesleg fog maradni a kivitelre, sőt a képviselőházban már olyan indítvány is elhangzott, hogy be kell szüntetni a tavalyi készletek további denaturálását és a tavalyról maradt búzát az ideai termés pótlására kell felhasználni. Ilyen viszonyok mellett valószínűnek látszik, hogy csak a pillanatnyi pénzügyi helyzet idézte elő a kenyérmagvak szokatlan áresését és ha a termelők részéről nem mutatkozik nagyobb mértékű ajánlat, akkor az áresés is megszűnik.

Előzetes jelentés! M. K. E. Salgótarjáni Osztálya 1931. aug. 8—9. Dobogókő — Esztergomba rendkívüli turát rendez. Költség cca. 11 P. Jelentkezési határidő aug. 6-ig, a hiv. vezetőnél Kaszper K. Iskola u. 3.

Sertéspestis nőgrád-hont megyében. Közelmultban Lőrinci községben 20. Heréd község határához tartozó Veressáp pusztán pedig 25 darab sertés betegegett meg sertés pestisben. A két községben folyó hó 17-ig összesen 23 darab pestisben megbetegedett sertés pusztult el. A hatóság a szükséges óvintézkedéseket megtette.

Hulla a Dunában. Folyó hó 26-án Szob község mellett egy 25-30 év körüli, 156 cm. magas, kerek arcú, munkáskifejezésű, a felismerhetetlenségig oszlásnak indult női hullát fogtak ki a Dánából. Kb. 3 hétig lehetett a vízben. Erőszak nyomai nem látszanak rajta. Jobb keze gyűrűs ujján 17 mm. átmérőjű, kőnői, női arany gyűrű, balkeze gyűrűs ujján 12 mm. átmérőjű és 4 mm. széles "R. O. 6. 5. 23." jelzéssel ellátott gyűrű volt. Ezen tárgyak Szob község elöljáróságánál megtekinthetők. A csendőrség a hulla személyének megállapítása végett nyomozást indított.

Walter magántanfolyam

legolcsóbban, legbiztosabban készít elő középiskolai magánvizsgákra, érettségire. Vidékieknek levelező oktatás. A szeptemberi és decemberi vizsgákra már most jelentkeztek. Budapest, Rákóczi-ut 51.

Balatonbogláron közvetlen a vízparton lévő egy szoba, konyha verandás lakásom augusztus hónapra fűrdőkabinnal együtt ocsón átadom. — Cim a kiadóban.

Fényképezőgép (13.18) kellekel eladó. Cim a kiadóban.

HIRDESSÜNK A Munka politikai hetilapban.

Olasz pályadíj a trianoni kérdés megoldására. Az olasz társadalom a magyar kérdés tanulmányozására és az olasz-magyar barátság fejlesztésére már hónapokkal ezelőtt megalapította a római magyarbarát egyesületet. A magyarbarát egyesület ifjúsági csoportja a napokon pályadíjat hirdetett a következő tételek írásbeli feldolgozására: 1. A trianoni szerződés és következménye, különös tekintettel Magyarországra. 2. Hogyan lehetne megoldani a trianoni kérdés revízióját? A díjnyertes pályamunkákat az egyesület pénztálatommal tünteti ki. A legjobban sikerült munkát az egyesület kinyomtatja és gondoskodik annak széleskörű terjesztéséről. Ez a pályadíj ékes bizonyítéka annak, hogy Olaszország gondot visel arra, hogy a fiatalok számára érdeklődését ráterelje Magyarország szomorúságára. Az olasz társadalom ragaszkodásának legújabb jelét örömmel üdvözölhetjük.

Megérkeztek az újabb divatujdonságok

Donászy Viktor

MAGYAR DIVATÁRUHÁZÁBA!

Legújabb divat!

Bemberg selymek a legdivatosabb mintákból, dus választékban.

Nagy választék fürdőruhákban és sapkáknban.

Aki nálam veszi a híres G. F. B. harisnyáit, minden pár harisnyához ingyen kap egy kis bóröndöt!

Minden pár G. F. B. harisnyáért jótállok!
Utazóbóröndökből nagy választékot tartok!

Teljes tisztelettel: **DONÁSZY VIKTOR**
„Magyar Divatáruháza” Salgótarján.

A híres „G. F. B.” harisnyák lerakata.

Eladó ház. Elköltözés végett jelentős áron eladó 150⁰-öln mellékeliséggel együtt. Cim a kiadóban.

Az Egyesült Keresztény Nemzeti Liga Balassagyarmati Osztálya július hó 26-án Érsekvadkerten, Patakon és Nagyorosiban hazafias nemzeti ünnepélyt rendezett. Szereplők voltak: Dr. Thron László, aki az ünnepi beszédeket mondotta; dr. Szentpétery Béla m. kir. póstatiszt, aki saját költeményeiből szavalt, s vitéz Honti Sándor, aki tárogatón kuruc nótákat adott elő. Az ünnepélyeket a községek róm. kath. lelkészei nyitották meg, amelyen az egész község lakossága résztvevett és végeztével a „Hymnus”-t énekelték el.

Rádióhullámok a rovarirtás szolgálatában. Alig pár évvel ezelőtt még igen görbe szemmel nézték a falun azt a gazdát, aki rádióantennát szerelt házára, mert azt hitték, hogy az antenna lehúzza a villámokat, majd pedig, hogy szárazságot okoz. Ma már alig van tanya, ahol ne ágaskodna egy-két antennatartó oszlop, a rádió időjárásjelentései, gabona és piaci árfolyam ismertetései pedig olyan fontosak a gazda részére, hogy azok értékét pénzegységgel ki sem fejezhetjük. A modern rádiótechnika azonban nem nyugodott meg abban, hogy a rádióhullámok segítségével tudást, szórakozást nyújt a falu népének, hanem újabb a rádió hullámai rovarirtás céljaira is befogta. A gazdáknak nem kell külön magyarázni, hogy mit jelent a gyümölcsösben egy-egy rovarinvázió. Pár óra alatt tönkre tehetik a rovarok milliói a gazda egész évi munkáját, minden reménységét. Meszeléssel, permetezéssel, majd mérgező gázokkal védekeztek úgy, ahogy ezekkel a csapásokkal szemben. Németországban kezdtek el először figyelni azt, hogy miként viselkednek egyes állatok az elektromos hullámok behatása alatt. A kísérletek azt bizonyították, hogy míg az emlős állatok a rádióhullámokra egyáltalán nem reagálnak, addig az alacsonyabb rendű állatok fokozatosan érzékenyek ezekkel a hullámokkal szemben. Pár év óta a rövid és ultrarövid hullámok is hasonló kísérletek eszközei lettek. Amióta sikerül ultrarövid hullámokat nagy energiákkal előállítani, azóta nagy lépéssel haladtak előre vázolt kísérletek is. Berlinben felállították az elektromos kutató intézetet rovarok irtására. Az intézet aránylag óriási, 5—10 kv. adóenergiával dolgozó ultrarövid adóköszülékeket állított össze, amely készülé-

kek a rovarokkal elletett területeken felállíthatók. Irányító antennák segítségével az ultrarövid sugarakat pár órán keresztül a kezelésre szoruló fákra, bokrokra irányítják és az eredmény meglepő. Nemcsak a lepkék, hernyók, rovarok, hanem még azok petéi is teljesen elpusztulnak. Rendkívül nagy előnye ennek az eljárásnak, szemben az eddig követett rovarirtató eszközökkel az, hogy nem mérgező, nem piszkít, sőt az elpusztított pondrókat, mint madáreledelt nyugodtan fel lehet használni, mivel azok a szervezetre semmi kártékony anyagot nem tartalmaznak. A találmány kihasználására Németországban részvénytársaság alakult, amely részvénytársaság bizonyos kölcsöndíj lefizetése ellenében, előzetes igénylés esetén helyszíntre szállítja ezeket a készülékeket és szakemberei segítségével elvégzett az elektromos hullámokkal való rovarirtást. Mivel az ilyen rovarirtató készülékek rendkívül zavarólag hatnak a rádióvetélre, a társaság ki-mondotta, hogy csak a kora reggeli órák lehet készülékeit igényelni.

Huszonhat nemzetiségű város. Wladikavkas, a cári alapítású, erődtett kaukázusi város az idők során lakosságát illetően szinte bábeli változatosságot öltött. A száztizezer főnyi lakosság ugyanis huszonhat nemzetiségből tevődik össze. A város minden területe egy-egy külön nemzetiség, melyek vallása is a legkülönbözőbb. Tíz felekezet él a városban egymás mellett. Mohamedánok, suniták, siiták, ó és ujhít zsidók, baptisták, evangélikusok, katolikus, továbbá úgy a katolikus, mint a protestáns felekezetek különböző szektái. A polgárháboruk idején minden városrészt nemzetiségének és a felekezeti hovatartozásának megfelelően harcolt egymás ellen. A városnak ma is két kormányzata van, mint két kisebb köztársaság székhelyének s ezen felül van városi önkormányzata is. Eszerint tehát a száztizezer lakosú városnak nemcsak háromféle kormányzata van, hanem van három katonai parancsnoksága és három rendőrfőnöke is. Csak a politikai rendőrség tartozik egy parancsnokság alá ebben a sokféle tagozódású városban.

Kína népsége. Kína népszámlálási adatainak alapján a birodalom óiási területe miatt mindezideig csak a becslések képezik. Mostani becslés szerint Kína lakosságának száma 475 millió. Az 1910. évi becslés 331 millió volt. Műtán Kína területe, mint ismeretes, 4.994.000 négyzetkilométer a népsűrűség 95 lélek.

APOLLO MOZGÓ HETI MŰSORA:

1 Sz. 2 V.	5 Sz. 6 Cs.	8 Sz. 9 V.
MAROCO. Hangos dráma 12 felv. Kieg.: Művész álma. Sicc a fürdőben.	MONTE CARLO. Hangos vigi. 10 felv. Detektív-bravur. Kalandos történet.	Jön! Jön! Magyarul beszélő hangosfilm. Cirkusz szerelem.

Kezdet: szerdán csütörtökön és szombaton este 7 és 9, vasár- és ünnepnap d. u. 5, 7 és 9 órakor.